20 39

MOLLARRIKO INDUSTRIA TELEFERIKOA ETA KARGATZEKO TOKIA

1906an garraio sistema hau inauguratu zen. Horrek lotzen zituen Andarrazaten kokatutako (Asteasu) San Miguel burdin meategia eta Bruselan egoitza zuten "Compagnie Minière de Álava y Guipúzcoa" konpainiak, Molarri puntan (Zarautz), eraiki zuen itsas kargatzeko tokia, aipatutako meategitik ateratako materialari irteera emateko.

Burdin materiala garraiatzeko sistema honek "aire trenbidea" edo gaur egungo terminologiaren arabera, "industria teleferikoa" oinarri hartzen zuen. 112 euskarri metalikoko multzo batean zetzan, altuera desberdinetako dorre itxurakoak. Horiek mugimendurik gabeko kable metaliko bat finkatzeko erabiltzen ziren, eta kable horretatik, hainbat kubeta eusten zituen euskarriaren gurpilak igarotzen ziren. Beste kable bat, hau mugimenduarekin, garraiatzen ari zen bitartean kubeten euskarriari lotuta geratzen zen, eta horrela, sistemak 10,7 km luzera lortzen zuen.

Guillermo Valh ingeniariak diseinatutako sistema honen bidez, minerala manposteria biltegi bateraino garraiatzen zen, eta hortik ateratzen zen Mollari irlan kokatutako itsas kargatzeko tokiraino zeuden 300 m distantzia eta 35 m altuera gainditzen zituen antzeko beste funikular bat. Bertan, Cantilever (hegala) motako kargatzeko toki bat eraiki zen.

Itsas kargatzeko toki hau Cantileber motakoa da. Moilatik nabarmentzen zen plataforma metaliko bat zeukan (kasu honetan harkaitzetik), itsas hondoak ontziaren zuloa eusteko sakonera nahikoa izateko xedearekin. Mollarriko kargatzeko tokiak 23 m luzera zituen eta manposteriako oinarria kontserbatzen da.

Bere kokapena ez zen oso egokia, Mollarri itsaso erdian dagoelako, inolako babesik gabe, eta horregatik garraio sistemak 1923. urtera arte funtzionatu zuen. Urte horretan itxi zen eta sistema 1940eko hamarkadan desmuntatu zen. Hala ere, badirudi teleferikoaren zati bat Arronako zementu fabrikan instalatu zela.

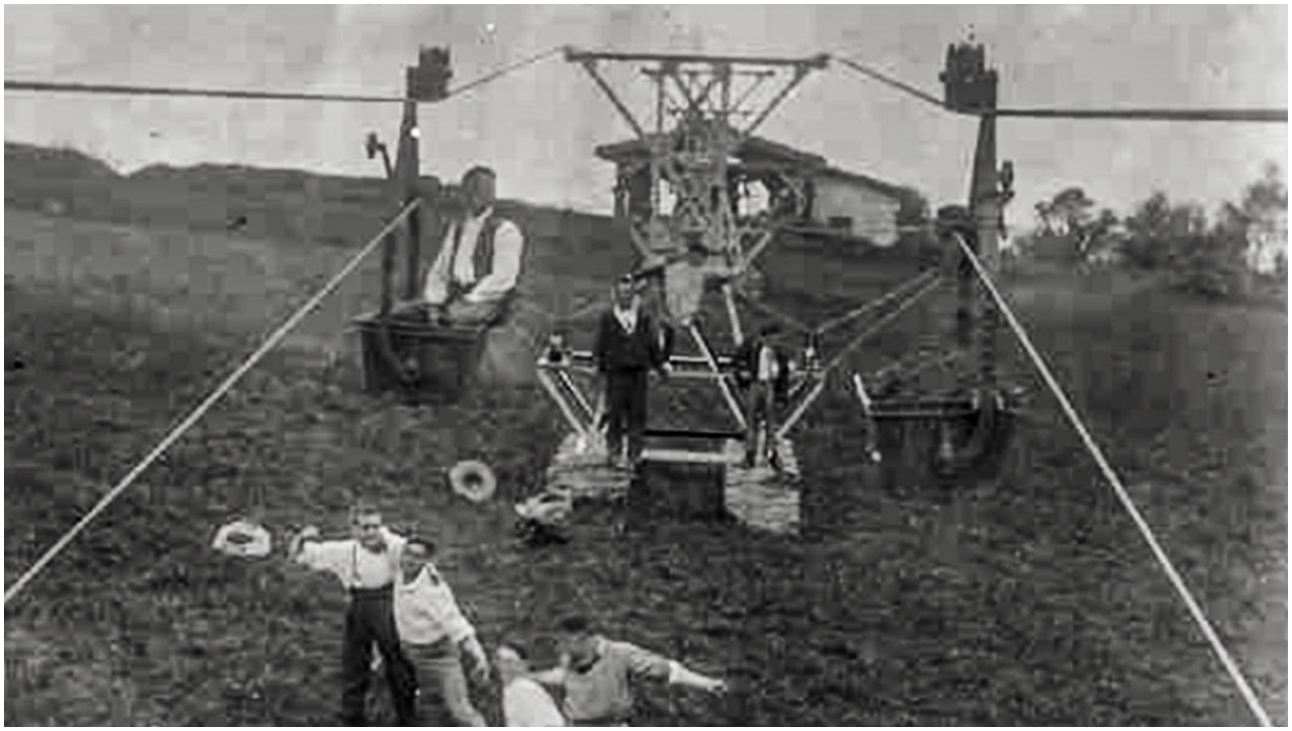
"Compagnie Minière d'Alava et Guipuzcoa" konpainiaren jarduera, "Compañía Minera de Tolosa" konpainiaren ondorengoa, Andazarrateko meategien ustiaketan.

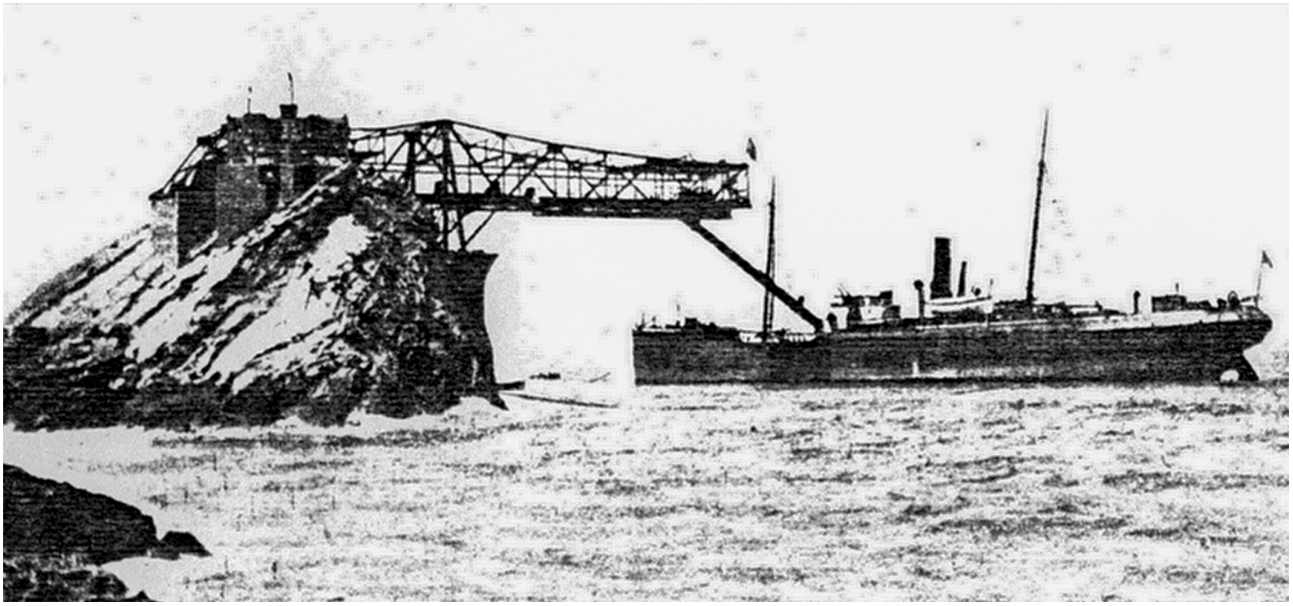
Industria teleferikoaren hainbat dorre Andazarrateko inguruetan.

Ortoargazkia 2015. Iturria: Eusko Jaurlaritza-G. Vasco; geoEuskadi. UTM 30N ETRS89 // X: 569012 m // Y: 4793923 m. Malla Arria kargatzeko tokia (Mollarri). 1. Teleferikoaren amaierako estazioa, biltegia eta lurreko kargatzeko tokia. 2. eta 3. Lurreko kargatzeko tokia itsas kargatzeko tokiarekin lotzen zituen teleferikoaren euskarriko egiturak. 4. Cantilever motatako itsas kargatzeko tokiko euskarriak eta amaierako teleferikoa.

Andazarrateko aire trenbidea, Zarautzko Argazki Artxiboa.

Andazarrateko Burdin Meategien Cantilever, Zarautzko Argazki Artxiboa.

Lurreko kargatzeko tokia (industria funikularrak iristeko eta irteteko estazioak eta mineralaren biltegia) zaharberritu eta interpretazio zentro txiki batean sartu zen.